

adjustments).

Key words: diagnosis of learning, adaptive diagnostic, testing.

УДК 378.091.26:687.01

С.Л. Кучер
м. Кривий Ріг, Україна

НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИЗАЙНУ ОДЯГУ

Постановка проблеми. Якість результатів навчання є одним з показників якості освітнього процесу взагалі, тому процес оцінювання одним із перших потребує перебудови й удосконалення. Особливо важлива правильно організована система оцінювання результатів навчання майбутніх учителів, оскільки у період отримання фахової освіти закладаються основи подальшої професійної діяльності. Відкритий і прозорий для студентів процес контролю та оцінювання їх досягнень з конкретного предмету дозволяє уникнути багатьох непорозумінь під час підсумкового оцінювання після завершення курсу. Проте досягнення мети «прозорості» і неупередженості оцінювання накладає на викладача додаткові зобов'язання щодо детальної розробки критеріїв, показників і способів вимірювання результатів навчання згідно зі специфікою кожного навчального предмету.

Аналіз наявних досліджень і невирішених аспектів проблеми. Проблема оцінювання результатів навчальної діяльності студентів у кредитно-модульній системі розглядається як у загальнопедагогічних, фундаментальних дослідженнях (А. Алексюк, В. Безпалько, І. Лернер, І. Підласий, Н. Тализіна та ін.), так і в спеціальних, що розкривають специфіку оцінювальної технології відповідно до окремої галузі педагогічної практики (Н. Курдюкова, Н. Ізотова та ін.).

Засоби оцінювання навчання в нових умовах змінюються. Система відміток, що вимірює тільки одиничний конкретний результат, стала пережитком минулого. Проте і в кредитно-модульній системі вищої школи необхідно створювати відповідні умови, що дадуть змогу реалізувати демократичні засади сучасної освіти.

На жаль, як констатують і викладачі, і вчені на пострадянському просторі, «при нинішній системі домінування підсумкового оцінювання оцінка поточної роботи студентів якщо не безглузда, то практично незначуща» [4, с. 50]. Так само не працює впровадження накопичувальної або рейтингової системи оцінювання і при збереженні традиційного об'єкту оцінювання та пояснювально-ілюстративного методу як домінуючого.

Т. Краснова на основі вивчення досвіду зарубіжних учених робить висновок, що зміна стратегії оцінювання навчальної діяльності студентів має наступний вектор: від пріоритету оцінки до пріоритету учіння [4]. Розвиваюче оцінювання замість підсумкового означає, що під час навчання відбувається оцінка процесу, а не результату.

Мета статті — розглянути умови, методи і критерії «накопичувального» оцінювання результатів навчання під час вивчення курсу «Дизайн одягу» майбутніми вчителями технологій.

Виклад основного матеріалу. Згідно з сучасними підходами до розуміння провідної ролі особистості у навчанні, особливого значення набуває процес, а вже потім — результат. Як зазначають А. Чернявська та Б. Гречін, потрібні засоби, що дають можливість прослідкувати й оцінити динаміку процесу досягнення поставлених навчальних цілей. Таким чином, виникає необхідність введення накопичувальної системи оцінок, до якої належить моніторинг, рейтингове оцінювання, портфоліо. Також до накопичувальної системи оцінювання належать використані для оцінки інтерв'ю, ділові ігри, щоденники самооцінювання, метод укладання угоди та інші [8].

Накопичувальні оцінки дозволяють студентам формувати позитивне ставлення до навчання, оскільки це дає можливість продемонструвати їм те, як багато вони знають і вміють, замість того, щоб фіксувати їх недоліки, що характерно для традиційних методів оцінки.

Дизайн одягу є одним із предметів фахової підготовки вчителів технології зі спеціалізації «Конструювання і моделювання одягу».

Для створення системи накопичувального оцінювання з навчальної дисципліни «Дизайн одягу», перш за все, було переглянуто й оновлено навчальну програму, де визначені цілі вивчення курсу у такому вигляді, яких компетентностей прагнучиме досягти студент.

Прозорість цілей навчального курсу сприяє досягненню узгодженості цілей і процедури оцінювання. Специфіка вивчення дизайну одягу у процесі підготовки майбутнього вчителя технології зумовлює дещо своєрідні задачі навчальної дисципліни. Засвоюючи матеріал усіх тем, майбутній учитель має постійно рефлексувати щодо власної успішності щодо досягнення поставлених навчальних цілей.

Т. Краснова зазначає, що під розвивальним оцінюванням мають на увазі зворотний зв'язок зі студентами з приводу їх навчальних досягнень, передбачений для того, щоб допомогти їм поліпшити процес учіння [4].

Процес оцінювання результатів навчальної діяльності студентів може спричинити деякі труднощі, особливо це стосується дисциплін художньо-практичного спрямування. На заняттях з навчального курсу «Дизайн одягу» отримання теоретичних знань поєднується з розвитком майстерності та творчого начала майбутнього учителя. Різноманітні об'єкти для виготовлення у різних техніках вимагають визначення більш точних критеріїв для оцінювання рівня їх виконання студентами. Саме розробка об'єктивних і точних критеріїв є першою умовою ефективності оцінювання результатів діяльності студентів.

Портфоліо курсів не є самоціллю, а слугує свідченням ступеню досягнення поставленої перед самим собою мети. Тому важливо, щоб цілі роботи, сформульовані в процесі домовленості між студентом і викладачем, були відкритими і зрозумілими. І зафіксованими письмово. Після цього починається власне фаза роботи і накопичення. Хоча має значення кількість і багатоманіття зібраних свідчень (документів), усе ж «зробити видимим свій шлях навчання» є складною задачею. Адже у навчанні має значення не стільки саме портфоліо, скільки «портфоліо-процес», тобто його збирання, підготовка і саморефлексія, що пов'язана з відповідями того, хто навчається, на питання: «як я обдумував тему, організовував свою роботу, наскільки успішною була моя стратегія» тощо [2].

У підсумковому розгляді (роздумі, інтерпретації) над своїм портфоліо учень може зробити висновки на майбутнє. Для того, щоб учні могли оцінювати свою роботу, окрім цілей навчання повинні бути розроблені зрозумілі стандарти і критерії оцінювання (в ідеальному випадку — разом з учнем) [2].

Портфоліо є неодмінним засобом накопичувального оцінювання при вивченні дизайну одягу. Професійна підготовка дизайнера, особливо практична, включає складання портфоліо різних рівнів починаючи зі вступу у навчальний заклад дизайнерського спрямування. Портфоліо дизайнера як таке у підготовці вчителів технології має значення навчального портфоліо, за яким визначаються не тільки дизайнерські компетенції, але й успішність засвоєння окремих тем. Портфоліо у вигляді екзамену ще не практикується, проте значну кількість балів у рейтингу студент може отримати завдяки змістовному наповненню портфоліо.

Портфоліо з дизайну одягу являє собою папку звітної документації, де зокрема можуть бути представлені: виконані творчо-пошукові завдання з тем, кольоровий круг-дисплей, аналіз моделей з колекцій відомих марок, презентації доповідей за питаннями для самостійного опрацювання, а також безпосередньо портфоліо творчого проекту зі створення капсульної колекції за обраною темою.

Зафіксовані в портфоліо результати навчально-творчої діяльності отримують своє оціночне (кількісне) вираження в рейтинговій таблиці — індивідуальній картці досягнень з курсу, яка є в кожного студента.

Рейтинг означає суб'єктивну оцінку явища за заданою шкалою. Рейтингова система передбачає визначення рівня оволодіння студентами змістом навчального матеріалу модуля, цілісного курсу, сформованість умінь і навичок [6].

Рейтингове оцінювання є обов'язковим у сучасній вищій освіті України. Проте, щоб отримана в підсумку вивчення курсу рейтингова оцінка не була «середнім арифметичним», а дійсно виражала рейтинг знань, умінь, компетентностей студента — для цього необхідно розробити і використовувати у навчальному процесі схему оцінювання за кожне завдання з визначеними критеріями, можливими балами за види робіт, та трансформацію накопичених балів у підсумкову оцінку.

На основі узагальнення теоретичних досліджень та педагогічної практики ми виокремили умови успішності впровадження накопичувальної системи оцінювання при вивченні художньо-творчих дисциплін: об'єктивні і точні критерії оцінювання, що відповідають рівню вищої освіти; узгодженість бальної оцінки та рівнів виконання роботи; контроль і фіксація балів згідно затвердженого календарного плану; доступність і прозорість обчислення рейтингових оцінок для студентів. Норми оцінювання мають бути представлені у програмі навчальної дисципліни, звідки й кожен студент може дізнатися про них.

Описуючи методи оцінки навчальних проектів у Великобританії, Девід Жак наголошує на значенні участі експертів: окрім керівника, який найкраще обізнаний через своє керівництво процесом, але й може бути недостатньо об'єктивним, проект переглядає і викладає свою думку колега з кафедри та зовнішній експерт. Керівник роботи заповнює спеціальну форму, де вказує обсяг наданої допомоги студенту. Цим бланком користується другий експерт, який може оцінити тільки результат, а не процес [1, с. 133-134]. Таке оцінювання проектів могло б зробити значно прогресивнішою підсумкову оцінку з курсів, де традиційно використовується тестування, або усний екзамен тощо.

Здійснення моніторингу досягнення цілей вивчення курсу викладачем є невід'ємною умовою осмисленого підходу до організації поточного контролю. У результаті моніторингу з предмету викладач отримує реальну картину розвитку певних якостей і умінь студентів з тем програми. Зворотний зв'язок унаслідок моніторингу повідомляє про відповідність фактичних результатів діяльності педагогічної системи її кінцевій меті.

Моніторинг визначають як спеціально організоване, систематичне спостереження за станом об'єктів, явищ, процесів з метою їх оцінки, контролю чи прогнозу [8]. Методи і форми проведення моніторингу обираються в залежності від його призначення. На заняттях з дизайну одягу доцільними є опитування та анкетування на початку вивчення курсу, з метою виявлення підготовленості студентів. Під час виконання самостійних, творчих завдань викладач має фіксувати результати спостережень, що може допомогти в подальшому оцінюванні. Наприкінці вивчення дисципліни застосовується тестування, аналіз продуктів діяльності, творчі звіти, методи експертних оцінок, аналітико-оціночні методи (самооцінка, аналіз заняття).

Одним із очікуваних показників ефективності системи накопичувального оцінювання має стати поява питань у студентів щодо самооцінки власних досягнень. Важлива також відкритість і довіра студентів до викладача як експерта, який цінує пошуки і нехай не бездоганні проби творчості, а не «причесані» результати виконання проекту, явно запозиченого.

Висновки. Отже, удосконалення підходів до оцінювання навчальних досягнень студентів з дисциплін художньо-творчого напрямку пов'язане із передбаченням прозорості цілей навчання, критеріїв та вимог до робіт, визначених у формі домовленості між викладачем і студентом. Тільки тоді накопичені завдяки оформленню портфоліо бали стануть не простою констатацією виконаних робіт, а основою для розвивальної оцінки і самоудосконалення всіх суб'єктів освітнього процесу — і студента, і викладача.

Література:

1. Жак Девид. Организация и контроль работы над проектами //Сборник рефератов статей по дидактике

высшей школы «Университетское образование: от эффективного преподавания к эффективному учению». — Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. — Мн., Проппен. 2001. — С. 121-134.

2. Загвоздкин В.К. Метод портфолио — нечто большее, чем просто альтернативный способ оценки [электронный ресурс]: www.childpsy.ru/lib/articles/id/10448.php

3. Изотова Н.В. Корректирующий контроль как фактор повышения качества обучения в вузе. — Дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.08. (теория и методика профессионального обучения). — Брянск, 2004. — 217 с.

4. Краснова Т.И. Изменения стратегии оценивания учебной деятельности студентов: от приоритета оценки к приоритету учения /Сб. науч.-метод. статей «Оценивание: образовательные возможности. — Мн.: БГУ, 2006. — Вип. 4. — С. 48-64.

5. Курдюкова Н.А. Оценивание успешности учебной деятельности как психолого-педагогическая проблема. Автореферат дисс. ... канд психол наук 19.00.07 — педагогическая психология, Спб, 1997. — 21 с.

6. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник /Кузьмінський А.І. — К.: Знання, 2005. — 486 с.

7. Скиба М. Імплементація критеріїв європейської шкали оцінювання ECTS у систему вищої освіти України //Порівняльна професійна педагогіка. — 2011. — №1. — С. 73-81.

8. Чернявская А.П., Гречин Б.С. Современные средства оценивания результатов обучения [Текст]: Учебно-методическое пособие. — Ярославль: Изд-во ЯГПУ. — 2008. — 98с.

Стаття присвячена проблемі використання накопичувальної технології оцінювання творчих проектів з дизайну одягу. Творче спрямування навчальної діяльності при вивченні основ дизайну одягу зумовлює необхідність оцінювання всіх етапів виконання творчого проекту, а не лише підсумкового результату. У навчальному процесі викладачем застосовуються такі методи як моніторинг, рейтингове оцінювання, портфоліо.

Ключові слова: система накопичувальної оцінки, рейтингове оцінювання, портфоліо, творчий навчальний проект, дизайн одягу.

Статья посвящена проблеме использования накопительной технологии оценивания творческих проектов по дизайну одежды. Творческая направленность учебной деятельности при изучении основ дизайна одежды обуславливает необходимость оценивания всех этапов выполнения творческого проекта, а не только конечного результата. В учебном процессе преподавателем применяются такие методы как мониторинг, рейтинговое оценивание, портфолио.

Ключевые слова: система накопительной оценки, рейтинговое оценивание, портфолио, творческий учебный проект, дизайн одежды.

The article is devoted the problem of the use a cumulative technology of evaluation of creative projects from the fashion design. Creative direction of educational activity at the study of bases of fashion design predetermines the necessity of evaluation of all stages of implementation of creative project, but not only final result. In an educational process a teacher is use such methods as monitoring, rating evaluation, portfolio.

Key words: system of cumulative estimation, rating evaluation, portfolio, creative educational project, fashion design.

УДК 373.5:2(44)

И.С. Лаухина
г. Умань, Украина

ОСОБЕННОСТИ ВВЕДЕНИЯ РЕЛИГИЕВЕДЧЕСКОГО КОМПОНЕНТА В СОВРЕМЕННОЕ ФРАНЦУЗСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Начиная с 1989 года во Франции ученые, педагоги, представители общественности активно обсуждают вопрос о возможности введения в содержание национального школьного образования знаний о религии. Именно поэтому более детального рассмотрения требует проблема сочетания светских принципов современного образования и введения религиеведческого компонента в учебные программы французских общеобразовательных школ, что и определило **актуальность** нашего научного исследования. **Цель** работы — выделить основные методические подходы к реализации религиеведческих знаний в школах Франции. Этот вопрос стал объектом изучения французских ученых Рене Нуайя, Доминик Борн, Жана